

Frusterte fruer (anno 1910)

Hvem har det verst – prestefruene eller legehustruene? I en artikkel i Tidsskriftet nr. 7/1910 (s. 288) illustrerer distriktslege Stjerneholm i Lenviken slitet og farene forbundet med legevirket i det nordnorske kystlandskapet.

Lægers og lægehustruers kaar i Tromsø stift.

Av **S. Stjerneholm**, distriktlæge i Lenviken.

En prest skriver i «Norsk Kirkeblad», at prestefruerne blir «nervøse og søvnløse og forpinte av at sitte og vente paa presten, naar han er ute i mørke og snekav» i Nordland.

Jeg har nu i snart 11 aar set, hvordledes det ialfald i mit lægesdistrikt forholder sig med læger og prester og deres hustruer. Presten o p h ø r e r at reise til sit anneks ute ved havet i november og begynder igjen i april eller mai. Og kun en gang maanedlig da. (Annekset har henimot 2000 mennesker). I disse haarde vintermaaneder («adventa») forefalder netop de fleste reiser for mig, 6–8–10 om maaneden, til anneksset. Og ikke b a r e i Malangen, men paa det aapne Nordishav. Man staar og maaler distancen med øiemaal mellem odderne, og en byrde falder av en, naar man klarer den siste. Man holder «kontor» paa dækket, i nøst, i fjæren og – ja kort sagt overalt. Saa staar man med stivfrosne fingre og roter i «medicinkassa» for at finde «draaperne», «smørelesen» o.s.v. Naar man gaar langsmed landet med motorbaaten, ser man pludselig en baat stikke fra land og folk i den vifte, som om de var sindsvake. Man slaar da agterover og venter. Saa lyder det: «Har dokker no'e til at trække tænnar med?» Manden op paa hyttetaket, og doktoren til at «trække». Eller: «Dokker maa komme i land og se paa ei sjuk veikje (glunt o.s.v.)». Kort og godt, man reiser paa kryds og tvers, og «opdækningen» i dagens løp blir oftest «kaka» i den ene haand og melkeflasken i den anden, indtil man kommer utkjørt hjem om kvelden, – hvis man ikke blir liggende veirfast et eller andet sted da, – saa træt, at matlysten oftest er væk. Man ønsker sig selv ogsaa væk, men er nødt til at henge i for familiens skyld. Trændemøllen m a a gaa?

Hvis nogen skal bli «sovnløs, nervøs og forpint» ved at sitte og vente, tror jeg nok, distriktslægenes hustruer har endda mere grund til det end prestefruerne. Hvor mange prester kommer «væk»? Svært faa, tror jeg.

Lenviken, 6te mars 1910.